IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

# KANCELARIA SEJMU
# Biuro Komisji Sejmowych

## PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 113)**

z dnia 12 stycznia 2023 r.

# Pełny zapis przebiegu posiedzenia

# Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 113)

12 stycznia 2023 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Wojciecha Szaramy (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

## – informacja Głównego Inspektora Pracy dotycząca Programu działania Państwowej Inspekcji Pracy w 2023 roku.

W posiedzeniu udział wzięła: **Katarzyna Łażewska-Hrycko** główny inspektor pracy wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk** i **Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

**Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):**

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.

Stwierdzam kworum.

Witam na dzisiejszym posiedzeniu panią Katarzynę Łażewską-Hrycko, głównego inspektora pracy i pana Jarosława Leśniewskiego, zastępcę głównego inspektora pracy wraz ze współpracownikami, dyrektorami poszczególnych departamentów i biur.

Tematem tego posiedzenia Komisji jest informacja głównego inspektora pracy dotycząca programu działania Państwowej Inspekcji Pracy w 2023 roku. Bardzo proszę przedstawiciela Państwowej Inspekcji Pracy o przedstawienie tej informacji. Jednocześnie przypominam, że ten program działania na 2023 rok państwo posłowie otrzymali w formie papierowej i elektronicznej. Bardzo proszę.

**Główny inspektor pracy Katarzyna Łażewska-Hrycko:**

Panie przewodniczący, Szanowna Komisjo, szanowni państwo, mam zaszczyt przedstawić program działania Państwowej Inspekcji Pracy na rok 2023. Będzie to rok realizacji trzyletniego programu działania Państwowej Inspekcji Pracy na lata 2022-2024. Dokument, który prezentujemy, jest efektem wnikliwej analizy doświadczeń z działalności kontrolnej i prewencyjnej Państwowej Inspekcji Pracy w latach poprzednich, a także głosów partnerów społecznych i sygnałów wielu środowisk zaangażowanych w szeroko pojętą ochronę pracy. To odpowiedź na wyzwania, jakie stawia przed nami dzisiejsza rzeczywistość, otoczenie społeczno-gospodarcze oraz zmieniające się przepisy. Plan działania został przygotowany bardzo starannie, by maksymalnie efektywnie wykorzystać możliwości Państwowej Inspekcji Pracy. To trudne zadanie ze względu na wysokie oczekiwania społeczne, a także ograniczone możliwości kadrowe Inspekcji obciążonej dodatkowymi, nowymi, ważnymi zadaniami.

W 2023 roku Państwowa Inspekcja Pracy planuje przeprowadzić 60 tys. kontroli. Różnymi formami działań prewencyjnych obejmie przynajmniej 35 tys. podmiotów, pracodawców i przedsiębiorców, pracowników, rolników indywidualnych, uczniów czy studentów. Tradycyjnie filarem naszej aktywności będzie rozpatrywanie skarg pracowników. Ich liczba utrzymuje się na wysokim poziomie, co jest sygnałem nie tylko niepokojącej sytuacji w sferze ochrony pracy, lecz także wzrastającej świadomości prawnej pracowników szukających wsparcia u organów państwa.

W 2023 roku będziemy szczególną uwagę zwracać na problem mobbingu. Uzupełnieniem tej formy działalności będą porady prawne bezpłatnie świadczone przez nasz urząd. Ze względu na liczne zmiany w prawodawstwie pracy, także w związku z dosto-

sowaniem do uregulowań Unii Europejskiej, ta forma działalności będzie kontynuowana i rozszerzana. Na lata 2022-2024 na szczeblu krajowym zostały przyjęte 3 priorytety w działalności Państwowej Inspekcji Pracy. Są to strategia kontroli działań prewencyjnych dla sektora budowlanego, strategia kontroli zagrożeń chemicznych czynnikami środowiska pracy, strategia wzmożonego nadzoru nad zakładami pracy. Szeroko zakrojone długofalowe działania kontrolne, doradcze i informacyjne w wymienionych obszarach strategicznych mają na celu wyegzekwowanie trwałej poprawy warunków pracy. Czynności kontrolne podejmowane przez inspektorów pracy, w tym wydawane środki prawne, będą miały na celu usunięcie bezpośrednich zagrożeń wypadkowych oraz ograniczenie wpływu niebezpiecznych, szkodliwych czynników środowiska pracy na pracowników i inne osoby pracujące. Kontrole i wydawane decyzje administracyjne przyczynią się do zmniejszenia ryzyka wystąpienia wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Wyeliminują niebezpieczne metody pracy i niewłaściwą jej organizację, poprawią jej ergonomię, by nie dochodziło do przeciążeń układu szkieletowo-mięśniowego.

W 2023 roku będziemy realizowali nowe zadania wynikające między innymi ze zmian prawa, w tym zwłaszcza związane z uzyskaniem przez urząd nowych kompetencji. Dotyczy to w szczególności problematyki emerytur pomostowych. Jesteśmy przygotowani do realizacji tego zadania. Mamy opracowane procedury. To duże wyzwanie, bo będzie ono wymagało oceny warunków, w jakich była świadczona praca. Wcześniej o takie uprawnienia mogły się ubiegać osoby, które rozwiązały już stosunek pracy. Teraz wniosek mogą składać już zatrudnieni, którzy nie zakończyli jeszcze zatrudnienia, ale chcą zweryfikować, czy rzeczywiście mają prawo do emerytury pomostowej i czy spełniają wszystkie wymogi w tym zakresie.

Oczywiście oprócz zadań dotyczących emerytur pomostowych w 2023 roku inspektorzy będą mieli nowe obowiązki wynikające z pakietu mobilności czy zmienionych przepisów dotyczących pracy zdalnej. Ze względu na ograniczone środki i zasoby ludzkie, jakimi dysponuje Państwowa Inspekcja Pracy, nadchodzący rok będzie dla nas szczególnie trudny. Będziemy bowiem realizować nie tylko nowe wyzwania, ale także zadania dotychczas w nieco zwiększonej skali w stosunku do roku 2022. W obszarze bezpieczeństwa pracy, działania urzędu skoncentrowane będą na branżach i zakładach pracy, w których występuje zdiagnozowany wcześniej niedostateczny poziom bezpieczeństwa pracy. Przewiduje się kontrole ukierunkowane na likwidację zagrożeń.

Państwowa Inspekcja Pracy będzie konsekwentnie realizowała zadania z zakresu prawnej ochrony pracy. Podobnie jak w latach poprzednich, w związku z utrzymującym się poziomem nieprawidłowości i społecznymi skutkami uchybień najistotniejsze działania będą skoncentrowane na ograniczaniu naruszeń przepisów o czasie pracy oraz wypłacie wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy. W tym roku zaplanowaliśmy kontrolę prawidłowości zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych. To jedno z priorytetowych działań w zakresie prawnej ochrony pracy. Bierzemy pod uwagę to, że w związku z trudniejszą w ostatnich latach sytuacją ekonomiczną może wzrosnąć zainteresowanie zatrudnieniem na umowach cywilnoprawnych kosztem etatu. Aktywność inspektorów pracy, tak jak w latach poprzednich, obejmie kontrolę przestrzegania ważnych przepisów dotyczących minimalnego wynagrodzenia za pracę i znowelizowanych przepisów ograniczających handel w niedzielę. W tym roku podczas kontroli inspektorzy pracy zweryfikują legalność powierzania i wykonywania pracy, zarówno obywateli polskich, jak i cudzoziemców. Działania będą ukierunkowane nie tylko na ujawnienie przypadków pracy niezadeklarowanej – to jest świadczonej całkowicie na czarno – ale także zadeklarowanej fałszywie, na przykład wykonywanej faktycznie w wyższym wymiarze czasu pracy lub za wynagrodzeniem wyższym niż wskazane w umowie o pracę. Zadania kontrolne realizowane będą między innymi w zakładach pracy powierzających pracę cudzoziemcom z tak zwanych państw trzecich, w szczególności obywatelom Ukrainy, którzy przyjechali do Polski w związku z konfliktem zbrojnym toczącym się na terytorium tego państwa.

Uzupełnieniem działań kontrolno-nadzorczych tradycyjnie będzie realizacja zadań o charakterze doradczo-prewencyjnym. Jednym z nich w najbliższych latach będzie kampania informacyjno-edukacyjna zmierzająca do kształtowania kultury pracy respek-

tującej praworządność adresowana do młodzieży oraz osób wkraczających na rynek pracy. Dostrzegamy potrzebę rozwijania działań na rzecz edukacji młodych osób, w tym podnoszenia ich świadomości w dziedzinie bezpieczeństwa pracy oraz praw pracowniczych. W ramach dobrze znanych i cenionych programów prewencyjnych prowadzonych przez Państwową Inspekcję Pracy inspektorzy pracy i pracownicy merytoryczni dotrą z konkretnym wsparciem do tysięcy podmiotów. Będą to głównie mali i średni pracodawcy mający problemy z dostosowaniem swoich zakładów do wymagań bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia. Pracownicy Inspekcji Pracy zwrócą im uwagę między innymi na zagadnienia związane z prawidłową oceną ryzyka zawodowego.

Działania Państwowej Inspekcji Pracy obejmują także realizację zadań opartych na współpracy międzynarodowej. Ważnym ich elementem będzie wymiana doświadczeń i informacji na temat ochrony pracowników delegowanych oraz kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, przedstawiam jedynie zarys planowanej aktywności Państwowej Inspekcji Pracy na rok 2023. Szczegóły będziemy omawiać i prezentować w dalszej części obrad. Wiem, że państwa dotychczasowe doświadczenie, profesjonalizm, wrażliwość na kwestie ochrony pracy pozwolą na opracowanie kompleksowej strategii mającej na celu poprawę sytuacji wszystkich osób świadczących pracę, a jej kluczowym elementem będzie Państwowa Inspekcja Pracy i program jej działania. Zaplanowane na przyszły rok zadania przedstawi państwu mój zastępca, pan inspektor Jarosław Leśniewski, któremu oddaje głos.

**Zastępca głównego inspektora pracy Jarosław Leśniewski:**

Szanowni państwo, kontynuując to, o czym mówiła pani minister, skupię się na przedstawieniu podstawowych założeń dotyczących realizacji przez nas programu działania na przyszły rok.

Przypomnę, że jest to drugi rok realizacji trzyletniego programu. Rozpoczęliśmy go w 2022 roku. Rok 2023 to drugi rok. Zaplanowaliśmy, jak pani minister wspomniała, 60 tys. kontroli. Natomiast zadaniami prewencyjnymi koordynowanymi centralnie postaramy się objąć przynajmniej 35 tys. podmiotów. Planując to zadanie, jak wspominała pani minister, opieraliśmy się na obserwacjach aktualnych problemów występujących w ochronie pracy i na śledzeniu zmian przepisów, a przede wszystkim na analizach dotychczasowych naszych wyników kontroli, na statystykach publicznych, na danych dotyczących wypadków przy pracy i osób pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami środowiska pracy. Uwzględniliśmy również informacje, które wpłynęły do nas od naszych partnerów społecznych i innych instytucji, wnioski formułowane przez Radę Ochrony Pracy, komisje sejmowe, również Komitet Wyższych Inspektorów Pracy i Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy.

Jak wspominała pani minister, są 3 podstawowe obszary strategiczne dotyczące poprawy warunków pracy. Ja o tym wspomnę jeszcze raz. To jest sektor budowlany, sektor chemiczny i taka strategia wzmożonego nadzoru nad zakładami pracy, gdzie pracujemy z tymi zakładami, w których występują czynniki szkodliwe w warunkach przekroczeń.

Wspominaliśmy o tym – i od tego rozpocznę – nowe kompetencje i zadania kompleksowe. Przede wszystkim nowe kompetencje to emerytury pomostowe. Nowa regulacja ze względu na dodane uprawnienia w zakresie kontroli wykazu spowoduje naszym zdaniem wzrost liczby kontroli. Na pewno również wydłużenie czasu trwania tej kontroli z uwagi na konieczność merytorycznej oceny spełniania przesłanki wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. Oczywiście mamy świadomość, że niejednokrotnie podczas tych kontroli konieczne będzie uprzednie wydanie decyzji dotyczącej wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy. Ze wzrostem liczby kontroli i zakresu wiąże się również zwiększenie liczby wydawanych decyzji, bowiem, jak państwo mają świadomość, dopiero po uprawomocnieniu się decyzji dotyczącej wykazu możliwa będzie nasza ingerencja i kontrola dotycząca ewidencji. Również musimy założyć wzrost liczby odwołań od takich decyzji i skarg do sądów administracyjnych.

Nowe kompetencje, które również planowane są do wdrożenia przyszłym roku, to delegowanie kierowców w sektorze transportu drogowego. Wiąże to się w tym, że z chwilą wejścia w życie odpowiednich regulacji implementującej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2020/1057 z lipca 2002 ustanawiającej przepisy w odniesieniu do dyrektyw dotyczących delegowania pracowników kontroli, PIP podlegać będą przewoźnicy drogowi delegujący kierowców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tego terytorium oraz delegowani kierowcy. Zadania te realizować będziemy w odniesieniu do zagranicznych firm transportowych, w tym także z państw trzecich i kierowców realizujących konkretne operacje transportowe w trybie delegowania. Czynności będziemy realizowali na podstawie informacji z Inspekcji Transportu Drogowego, ale również na podstawie złożonych do Państwowej Inspekcji Pracy dokumentów notyfikujących, a także prawdopodobnie również skarg pracowniczych w tym zakresie.

Jedną z trzech kluczowych strategii, jak wspominaliśmy, jest strategia kontroli działań prewencyjnych dla sektora budowlanego. W ramach tej strategii obejmiemy wzmożoną kontrolą budowy o szczególnym znaczeniu dla budownictwa, przeprowadzimy kontrolę w zakresie eliminowania zagrożeń wypadkowych, ale poddamy również kontroli przepisy dotyczące BHP przy wykonywaniu prac żurawiami wieżowymi i szybkomontującymi. Obejmiemy również kontrolą, jak co roku, takie krótkotrwałe roboty budowlane. Celem tej strategii jest radykalne zmniejszenie występujących zagrożeń w budownictwie. Zwrócimy uwagę na likwidację bezpośrednich zagrożeń, które występują na budowie. Oczywiście planujemy również w uzasadnionych przypadkach prowadzić kompleksowe kontrole w budownictwie, które obejmują zarówno bezpieczeństwo i higienę pracy, jak i prawną ochronę pracy oraz legalność zatrudnienia. Mamy świadomość, że kontrola to również rekontrola. Planujemy również takie rekontrole na wybranych placach budów.

Przechodząc do kompleksowych, gdzie obejmujemy kontrolą wszystkie zagadnienia dotyczące prawnej ochrony pracy i bezpieczeństwa i higieny pracy, na 4 branże chciałem zwrócić uwagę. Przede wszystkim opieka zdrowotna. Kontrole w podmiotach leczniczych ukierunkowane na zagadnienia prawne i BHP, ale również kontrole zweryfikują realizowanie przez pracodawców obowiązku ograniczenia możliwego wpływu zagrożeń mutagennych, które występują podczas przygotowania, podawania, przechowywania leków cytostatycznych.

Górnictwo i firmy świadczące usługi dla górnictwa. Zwrócimy uwagę na zagadnienia dotyczące czasu pracy, skróconych norm czasu pracy ze względu na warunki klimatyczne, także na pracę w godzinach nadliczbowych, przy przekroczeniu NDS/NDN. Oczywiście kontrole dotyczyć będą również nieprawidłowości dotyczących zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników pracujących w zakładach górniczych.

Trzecia branża to placówki handlowe. Pamiętamy o nich. W szczególności weryfikować będziemy, czy przedsiębiorcy przestrzegają obowiązujących postanowień ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni.

Ostatnią branżą kompleksową jest produkcja rolna, roślinna oraz zwierzęta. Nowe zadania kompleksowe, które postawiliśmy sobie w przyszłym roku – branża mleczarska. Zweryfikujemy zagadnienia dotyczące organizacji procesów pracy na liniach produkcyjnych wytwarzających określone wyroby mleczarskie. W czasie tych kontroli kontrolowane będą zarówno bezpieczeństwo i higiena pracy, jak i prawna ochrona pracy, w tym legalność zatrudnienia.

O pierwszych kontrolach kilka zdań. Jak państwo wiedzą, jest to stała nasza działalność w tym zakresie. Jest to nasza stała oferta dla nowo powstałych firm, która wpisuje się w działania naszego urzędu. Ważnym elementem, o czym również pamiętamy – a mają państwo mają tego świadomość – że co trzecia kontrola to skarga pracownicza. Ich liczba utrzymuje się stale na wysokim poziomie. Jak wspominaliśmy, jest to na pewno niepokojąca sytuacja. Ale świadczy o wzrastającej świadomości prawnej i o tym, że Inspekcja Pracy nadal w tym zakresie jest potrzebna. Takie skargi również będziemy realizowali. W programie działania znajdą państwo dużo informacji na temat technicznego bezpieczeństwa pracy. Ja tylko zwrócę uwagę również na kilka elementów.

Druga nasza strategia poza budownictwem to kontrole branży chemicznych. Kontrole będą dotyczyły ekspozycji pracowników na niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia

czynniki chemiczne w środowisku pracy, w tym wypełnianie unijnych rozporządzeń dotyczących chemikaliów REACH i CLP. Jednym z priorytetów w tym zakresie będą kontrole dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników narażonych na substancje chemiczne, mieszaniny, czynniki i procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Obejmiemy kontrolą również problematykę produktów biobójczych, zarówno z uwagi na ich przeznaczenie, jak i skład chemiczny.

Kontrole w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy skoncentrowane będą, jak wspominaliśmy, na tych branżach, w których występuje niedostateczny poziom bezpieczeństwa pracy. Ukierunkowane będą na likwidację bezpośrednich zagrożeń. To również kontrole prac związanych z zagrożeniem wybuchem, to kontrole BHP przy stosowaniu środków chemicznych do uzdatniania wody w oczyszczalniach ścieków i zakładach komunalnych, gdzie sprawdzimy stosowanie chemikaliów, sposób prowadzenia procesów związanych z uzdatnianiem wody w oczyszczalniach ścieków i poziom narażenia pracowników. To również kontrole, do których ustawowo jesteśmy zobowiązani, czyli wymagania BHP związane z ustawą o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych. Nowym tematem, z którym zmierzymy się w przyszłym roku, jest ocena poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych w warunkach mikroklimatu gorącego – mam na myśli huty, kopalnie i piekarnie – oraz pracowników zatrudnionych w warunkach mikroklimatu zimnego. To nowe zadanie. Pierwsze raz je realizujemy. Mikroklimat zimny to chłodnie i mroźnie. Również kontrolować będziemy problematykę hałasu i drgań mechanicznych w środowisku pracy.

Kontynuować będziemy kontrole dotyczące zarówno realizacji krajowych, jak i unijnych założeń określających konieczność ograniczenia zawodowego, a także populacyjnego, jeżeli chodzi o azbest w środowisku pracy. Nowym tematem, który realizujemy począwszy od tego roku, to przestrzeganie przepisów BHP przy wykonywaniu prac spawalniczych. Rozwój i powszechne stosowanie nowoczesnych technologii spawalniczych wykorzystujących nowe materiały, nowe techniki, techniki laserowe, osłonę gazów szlachetnych, pociąga za sobą nowe zagrożenia, a co za tym idzie konieczność zapobiegania tym zagrożeniom w środowisku pracy.

Realizować będziemy kontrole związane z nowelizacją ustawy – Prawo energetyczne w zakresie organizacji prac oraz eksploatacji urządzeń energetycznych. Również te kontrole będą wynikały ze zmian nowych dwóch rozporządzeń w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych, jak i nowe rozporządzenie z lipca w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją tych urządzeń.

Z uwagi na pogarszającą się sytuację w sektorze robót prowadzonych w infrastrukturze kolejowej oraz liczne wypadki, zaplanowaliśmy również kontrole bezpieczeństwa i higieny pracy związane z budową i modernizacją sieci kolejowej. Ocenione zostanie również bezpieczeństwo operatorów wózków jezdniowych i innych osób uczestniczących w pracach transportowych.

Pamiętamy również o branży leśnej. Inspektorzy skoncentrują swoje działania na obszarach szczególnie istotnych dla zmniejszenia poziomu wypadkowości w tej branży, organizacji prac, właściwym prowadzeniu ścinki drzew, wyposażeniu pracowników w niezbędne oraz prawidłowo dobrane środki ochrony indywidualnej, odzież, obuwie robocze.

Wśród priorytetów od lat stanowiących kanon naszej działalności jest badanie wypadków przy pracy. Podczas tych kontroli szczególną uwagę zwrócimy na wypadki osób wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy oraz cudzoziemców. W przyszłym roku szczególnie intensywne kontrole prowadzić będziemy również w przedsiębiorstwach gospodarki morskiej, jak również w przedsiębiorstwach żeglugi śródlądowej. Kontrole prowadzone będą na terenie stoczni produkcyjnych i remontowych oraz w halach produkcyjnych i na placach montażowych – w zależności od etapu budowy jednostki. Pamiętamy również o prowadzeniu kontroli jednostek pływających oraz w siedzibach armatorów. Oceniać będziemy jak co roku również nowo wybudowane jednostki pływające, statki, obiekty zanurzalne pod względem zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy.

Kilka zadań, które od lat realizujemy. Tylko krótko wspomnę. Ustawa z 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych to kontrola prowadzona przez organy Państwowej Inspekcji Pracy – obowiązków zawartych w druku ZUS IWA. Jak co roku kontrolować będziemy również zagadnienia dotyczące zatrudniania i warunków pracy osób niepełnosprawnych. W ramach nadzoru rynku, o czym była mowa na jednym z ostatnich posiedzeń Komisji – w 2023 również takie kontrole będziemy prowadzili – kontrole ze szczególnym uwzględnieniem maszyn i rękawic ochronnych.

Prawna ochrona pracy jest również ważnym elementem praw pracowniczych. W obszarze prawnej ochrony pracy, jak wspominała pani minister, od lat naszym priorytetem pozostają kwestie związane z czasem pracy oraz wypłatą wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy. Są to najczęściej naruszane unormowania, co potwierdzają statystycznie również składane do nas skargi. W 2023 roku szczególnie zbadamy czas pracy zatrudnionych osób na stacjach paliw oraz drużyn trakcyjnych, drużyn konduktorskich i obsługi pociągów. To jest kolejne, nowe zadanie, którego nie realizowaliśmy, a będziemy realizowali w 2023 roku.

Jak co roku prowadzimy kontrole w ramach krajowej strategii kontroli przepisów w zakresie czasu pracy, jazdy i czasu postoju, obowiązkowych przerw i czasu odpoczynku kierowców. Mamy nową strategię na lata 2022–2023. Kontrole takie prowadzić będziemy na terenie przedsiębiorstw transportowych. Swoim zakresem właśnie obejmiemy czas jazdy, postoju, obowiązkowe przerwy i czas odpoczynku kierowców.

Pani minister wspominała też o umowach cywilnoprawnych. To też kanon naszej działalności. Kontrolować będziemy, czy praca nie jest wykonywana w warunkach wskazujących na istnienie stosunku pracy, a także przepisy o minimalnej stawce godzinowej osób świadczących pracę na podstawie umów zlecenia i umów o świadczenie usług.

Nadal prowadzić będziemy kontrole w placówkach oświatowych – w przedszkolach, w szkołach, zespołach szkół, ośrodkach szkolno-wychowawczych.

Ponadto, podobnie jak w latach ubiegłych, kontrolować będziemy obowiązek przestrzegania przepisów o Pracowniczych Planach Kapitałowych. Kontrole będą obejmowały również przestrzeganie przepisów prawnej ochrony pracy w zakresie zatrudniania młodocianych i dzieci do16 lat. Jesteśmy również przygotowani – po wejściu w życie zmian w przepisach Kodeksu pracy – na kontrole z zakresu problematyki pracy zdalnej w zakresie sprawdzania przepisów, respektowania przez pracodawców tych nowo wprowadzonych uwarunkowań.

Państwowa Inspekcja Pracy kontynuować będzie również realizację działań obejmujących przeciwdziałanie i zwalczanie nielegalnego zatrudnienia. Podczas kontroli inspektorzy pracy zweryfikują legalność powierzania i wykonywania pracy zarówno obywateli polskich, jak i cudzoziemców. Wspominaliśmy o tym. Będziemy kontrolowali nie tylko samą legalność zatrudnienia, ale też pracę świadczoną całkowicie na czarno, a także zadeklarowaną fałszywie, np. wykonywanie w wyższym wymiarze czasu pracy lub za wyższym wynagrodzeniem niż określone w umowie. O cudzoziemcach wspominaliśmy. Pamiętamy o tych kontrolach. Zadania realizowane będą w zakładach głównie powierzających pracę cudzoziemcom z państw trzecich, w szczególności obywatelom Ukrainy, którzy przyjechali do Polski w związku z konfliktem zbrojnym toczącym się na terytorium tego państwa.

Agencje zatrudnienia to przede wszystkim kontrola prawnej ochrony pracy ukierunkowana w szczególności na agencje pracy tymczasowej i pracodawców użytkowników. Szczególną uwagę zwrócimy w agencjach na zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych, jak również na problem obchodzenia przepisów o zatrudnianiu tymczasowym poprzez stosowanie tzw. usług outsourcingowych stanowiących pracę tymczasową.

Oprócz działań typowo kontrolnych będziemy prowadzili również działania prewencyjno–promocyjne. Wspomnę tylko o naszej kampanii dla młodzieży szkolnej i akademickiej w zakresie prawa i bezpieczeństwa pracy „Legitna praca”. To również program edukacyjny „Kultura bezpieczeństwa pracy”. Pamiętamy również o małych przedsiębiorcach, którzy mają problem z oceną ryzyka zawodowego. Dla nich jest program „Efektywne zarządzanie ryzykiem zawodowym”.

Zadania prewencyjne to również nasze konkursy. Wspomnę tylko o trzydziestej, już jubileuszowej, edycji konkursu „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej" o nagrodzie im. Haliny Krahelskiej i społecznym inspektorze pracy. Na slajdach i w materiale znajdą państwo również zadania, które mamy dedykowane dla okręgowych inspektoratów pracy. To okręgowe inspektoraty pracy, biorąc pod uwagę specyfikę swoich zadań, zgłosiły kilkanaście takich zadań, które będą realizowały samodzielnie albo w porozumieniu z innymi okręgowymi inspektoratami pracy. Pamiętamy również o współpracy krajowej i międzynarodowej. Jesteśmy w tym zakresie otwarci na problematykę współpracy, szczególnie z organizacjami związkowymi. Będziemy współpracowali również z Komitetem Wyższych Inspektorów Pracy, SLIC i uczestniczyli w różnego typu grupach współpracy, grupach międzynarodowych, jak również współpracowali z Europejskim Urzędem do Spraw Pracy.

Podsumowując, priorytety Państwowej Inspekcji Pracy to 3 strategie w zakresie prawnej ochrony pracy. Jak pani minister wspominała: czas pracy, wynagrodzenia, ważnym pewnie elementem będzie problematyka emerytur pomostowych. Jeżeli mówimy o legalności zatrudnienia, to przede wszystkim przeciwdziałanie nielegalnemu zatrudnieniu, zarówno obywateli polskich, jak i obywateli Ukrainy, o których pamiętamy, którzy w masowej liczbie znaleźli u nas zatrudnienie. W odniesieniu do uprawnień pracowników tymczasowych, jak państwu wspominałem, to okres wykonywania pracy i outsourcing.

Na zakończenie chciałem podkreślić to, co zawsze podkreślamy, że wszystkie nasze zadania kontrolne, które będziemy realizowali, będą wspierane działaniami informacyjnymi, prewencyjnymi, promocyjnymi i popularyzującymi. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):**

To wszystko z państwa strony, pani minister? Dziękuję. Proszę, pan przewodniczący Janusz Śniadek.

**Poseł Janusz Śniadek (PiS):**

Dziękuję, panie przewodniczący. Ja króciutko. Rada Ochrony Pracy zapoznała się z planem pracy Państwowej Inspekcji Pracy jeszcze przed świętami i 2 dni temu po dyskusji przyjęła stanowisko w tej sprawie. Tylko z taką puentą chce państwa zapoznać. Wysoko oceniono ambitne cele oraz szeroki zakres planowanych prac i planowanych zadań. Niepokój wzbudziło natomiast, w związku z brakami kadrowymi i finansowymi, poszerzenie w 2023 roku obowiązków Państwowej Inspekcji Pracy z tytułu zmian ustawowych dotyczących emerytur pomostowych oraz pracy zdalnej. Przyjęto następujące zalecenia. Należy skutecznie wzmocnić kadry Państwowej Inspekcji Pracy i pozyskać niezbędne środki na jej działalność w okresie znaczących zmian dotyczących między innymi nowych form pracy oraz nowych grup pracowników i cudzoziemców w celu zapewnienia im bezpieczeństwa oraz odpowiedniej ochrony prawnej. To raczej taka aluzja do ministerstwa pracy i do decydentów rozstrzygających o finansach dla Państwowej Inspekcji Pracy.

Kolejny punkt. Należy poddać analizie obszary działalności Państwowej Inspekcji Pracy oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej, aby potencjał obu tych organów kontrolnych wzmacniał osiągnięcie celów bezpieczeństwa i higieny pracy zatrudnionych. Tu chodzi o być może jeszcze lepszą koordynację. Nie wątpimy, że już jest prowadzona.

Punkt trzeci. Zaleca się wykorzystanie przez Państwową Inspekcję Pracy produktów piątego etapu programu rządowego: poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy w działalności, szczególnie informacyjnej i prewencyjnej, prowadzonej zarówno samodzielnie przez Państwową Inspekcję Pracy, jak i wspólnie z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy, Państwowym Instytutem Badawczym, głównym wykonawcą programu. To wszystko. Podpisano, przewodniczący. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):**

Dziękuję. Ktoś z państwa chciał zabrać głos jeszcze? Proszę, pan poseł Przemysław Koperski.

**Poseł Przemysław Koperski (Lewica):**

Ja mam jedno pytanie dotyczące tego programu działań na przyszły rok. Państwo zakładacie, że w Katowicach, czyli w województwie śląskim, oddział przeprowadzi blisko 7400 kontroli,

a oddział mazowiecki 6700 kontroli. Wiemy, że liczba mieszkańców województwa mazowieckiego w porównaniu do liczby mieszkańców województwa śląskiego jest o 2 miliony wyższa. Jest również kilkaset tysięcy więcej podmiotów gospodarki narodowej w województwie mazowieckim. Dlatego mam pytanie, czy musimy się czegoś obawiać? Czy są jakieś doniesienia, sytuacje nadzwyczajne, które powodują, że państwo w większym stopniu planujecie kontrolować firmy w województwie śląskim niż województwie mazowieckim? To wynikałoby z ilości podmiotów i liczebności mieszkańców. Bardzo dziękuję.

**Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):**

Dziękuję. Ktoś z państwa posłów jeszcze chciałby zadać jakieś pytania albo ma jakąś wypowiedź? Nie ma. Proszę, pani minister, o podsumowanie.

**Główny inspektor pracy Katarzyna Łażewska-Hrycko:**

Szanowny panie przewodniczący, szanowny panie pośle, szanowni państwo, jeżeli chodzi o podział kontroli na poszczególne województwa – bo to nie dotyczy tylko Katowic czy Warszawy – uzależnione jest to od zasobów kadrowych, jakimi dysponujemy w poszczególnych jednostkach organizacyjnych. Oddziały Katowice i Warszawa to są największe jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Pracy. Niemniej jednak struktura zadań, które są w poszczególnych jednostkach, znacząco się różni. To wynika z dużej mierze z tego, że oddział warszawski przede wszystkim realizuje w zasadniczym stopniu skargi pracownicze, które rozpoznajemy na terenie województwa mazowieckiego. Ten napływ skarg na terenie Warszawy jest największy. Nie jest też tajemnicą, że zatrudnienie w okręgu warszawskim wykwalifikowanych pracowników, których poszukujemy jest niezwykle trudne przy zasobach finansowych, które możemy im zaoferować. Podejmujemy tutaj bardzo dużo różnych działań. Nie zawsze one skutkują zatrudnieniem wykwalifikowanych kadr, co powoduje, że określona liczba pracowników jest w stanie zrealizować określoną liczbę kontroli. Natomiast jeżeli chodzi o strukturę przemysłu, o którym pan poseł mówi, nie obserwujemy na terenie okręgu warszawskiego takiej specyfiki, która by wpływała na dodatkowe zasilenie tego okręgowego inspektoratu pracy. W momencie, kiedy takie sytuacje się pojawiają, to korzystamy też z poleceń służbowych i wykonywania pracy na terenie okręgu warszawskiego przez inne okręgowe inspektoraty pracy. Natomiast jeżeli chodzi o Katowice, to tam rzeczywiście ta koncentracja przemysłu ciężkiego jest duża i zagrożeń wypadkowych jest dużo, więc to też powoduje, że ta liczba inspektorów pracy i kontroli planowanych jest po prostu uzasadniona liczbą podmiotów i liczbą zagrożeń, które tam mamy dedykowane. Dziękuję.

**Poseł Przemysław Koperski (Lewica):**

Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):**

Ja również dziękuję. Komisja zapoznała się z informacją przedstawioną przez panią główną inspektor pracy.

Dziękuję państwu, zamykam posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.

Przypominam, że kolejne posiedzenie rozpocznie się w tej sali o godzinie 14:00. Dziękuję państwu.